

Problematika uporabe pirotehničnih izdelkov med božično-novoletnimi prazniki 2021/2022 - analiza

Na podlagi prispelih poročil smo opravili analizo problematike uporabe pirotehničnih izdelkov med božično novoletnimi prazniki 2021/2022.

Tudi v letu 2021 smo nadaljevali s preventivno akcijo »BODI ZVEZDA, NE MEČI PETARD«, s katero smo osveščali občane o nevarnostih uporabe ognjemetnih izdelkov. Preventivna akcija je potekala pod vplivom ukrepov za preprečevanje širjenja virusa SARS-CoV-2.

1. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI POLICIJE

Temelj preventivnih aktivnosti je predstavljal projekt "Bodi zvezda, ne meči petard". Vsebine in osnovnega namena projekta zaradi dolgoročne naravnosti nismo spreminjali, saj je bil v vseh teh letih dobro sprejet, postal pa je tudi prepoznaven med državljani.

Policijske uprave so zagotovile izvedbo naslednjih nalog in aktivnosti:

- medijsko opozarjanje javnosti na prepoved nakupa, posesti in uporabe pirotehničnih izdelkov kategorije 2 in 3, katerih glavni učinek je pok ter nevarnosti pri njihovi nepravilni uporabi, pristojnosti in ukrepanje policije v primeru kršitev;
- represivno ukrepanje v primeru ugotovljenih kršitev.

2. PREGLED UKREPOV, POŠKODB IN DOGODKOV

Tabela 1: Pregled represivnih ukrepov policije, poškodb ter poškodovanj premoženja

	Kršitve		Poškodbe oseb				Poškodovanje premoženja	
			SKUPAJ		MLADOLETNI		2020	2021
	2020	2021	2020	2021	2020	2021		
CE	11	18	0	1	0	1	0	38
KP	4	8	0	1+1*	0	1	3	11
KR	6	2	0	1	0	0	0	3
LJ	17	30	0	1	0	1	4	36
MB	3	24	0	2	0	1+1*	3	6
MS	1	1	0	0	0	0	0	0
NG	0	5	0	0	0	0	0	5
NM	8	16	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ	60	104	0	7	0	5	10	99

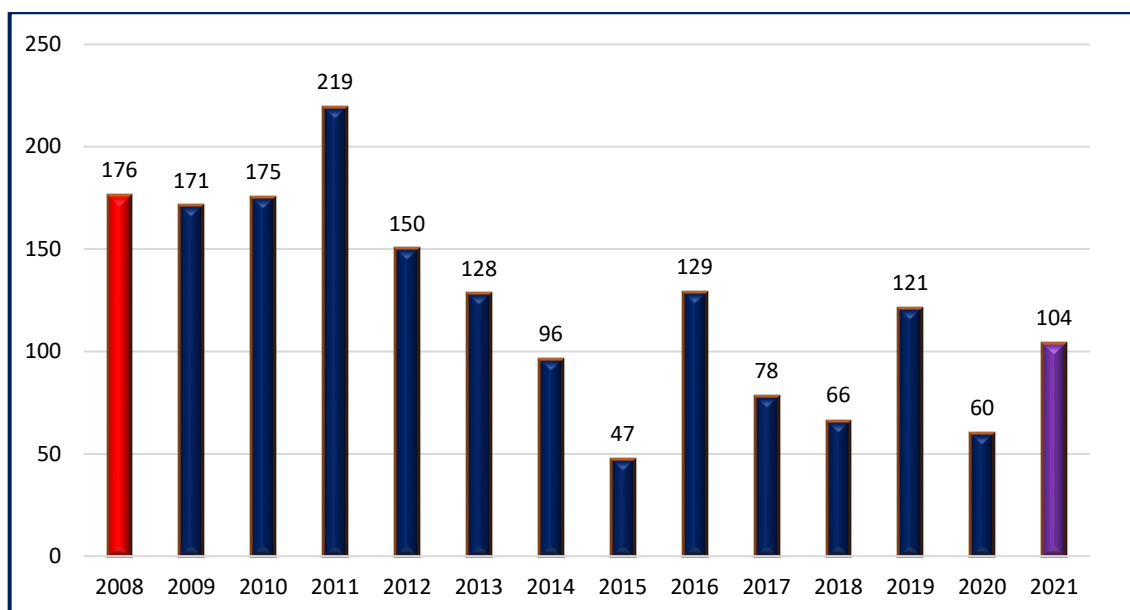
* HTP

Policisti so v času od 1. 12. 2021 do 10. 1. 2022 ugotovili 104 kršitve določb Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, od tega so 52 kršitev storile mladoletne osebe. 29 x je bilo podano poročilo na CSD.

Največ kršitev so obravnavali policisti PU Ljubljana (30), PU Maribor (24) in PU Celje (18). Najmanj kršitev je bilo ugotovljenih na območju PU Kranj (2), PU Nove Gorice (5) in PU Koper (8).

Največ ugotovljenih prekrškov je bilo po 6. in 7. točki 48. člena ZEPI (prodaja, kupuje, poseduje ali uporablja ognjemetne izdelke, ki so namenjeni le pravnim osebam ali podjetnikom, ki imajo ustrezno dovoljenje, ali ognjemetne izdelke kategorije F2 in F3, katerih glavni učinek je pok, ali dovoli uporabljati baterije iz kategorije F3 do 1000 g neto mase eksplozivnih snovi in fontan iz kategorije F3 do 750 g neto mase eksplozivnih snovi v posameznem izdelku fizični osebi, ki še ni stara 18 let; uporablja ognjemetne izdelke kategorije F1, katerih glavni učinek je pok na krajih, na katerih je njihova uporaba prepovedana ali jih uporablja izven dovoljenega časa).

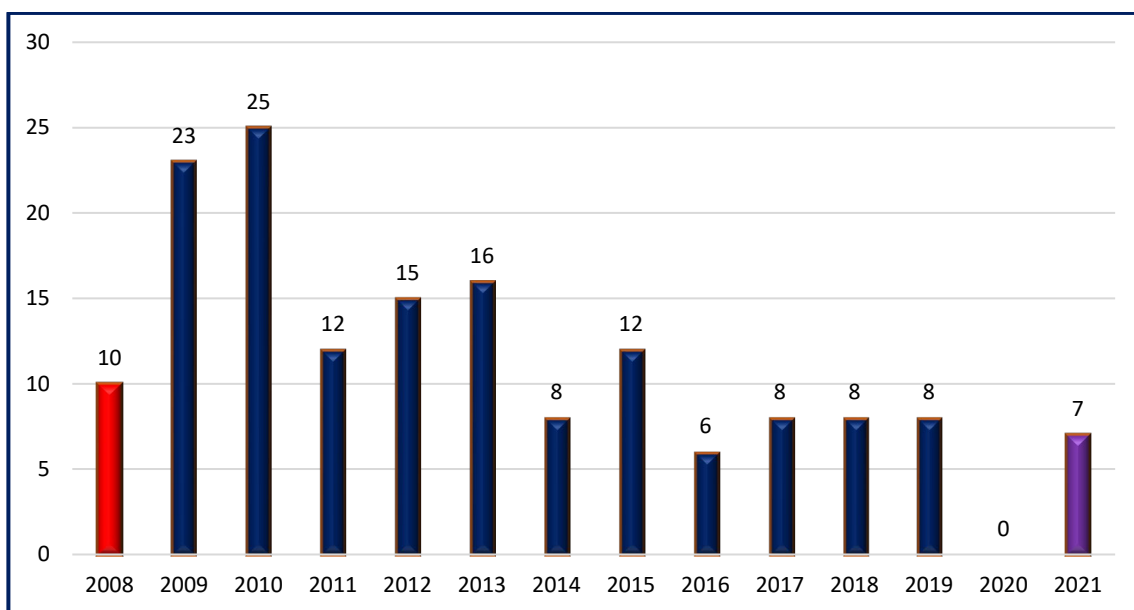
V istem obdobju so policisti obravnavali 7 poškodb in 99 poškodovanj premoženja.

Graf 1: Kršitve v obdobju 2008 – 2021

3. TELESNE POŠKODBE PRI UPORABI PIROTEHNIČNIH IZDELKOV

V obdobju od 1. 12. 2021 do 10. 1. 2022 je policija obravnavala 7 poškodb. Večinoma so se tokrat poškodovali otroci, vsi pri uporabi prepovedanih petard. Od petih obravnavanih primerov so se trije otroci in ena mladoletna oseba lahko telesno poškodovali, en otrok pa se je huje telesno poškodoval. Pri poškodbah so prevladovali opekline in odrgnine (obraz, dlani, prsti). Posledica eksplozija petarde je bila pri enem otroku amputacija dlani, pri odraslem pa amputacija dveh prstov.

Graf 2: Število telesno poškodovanih v obdobju 2008 – 2021

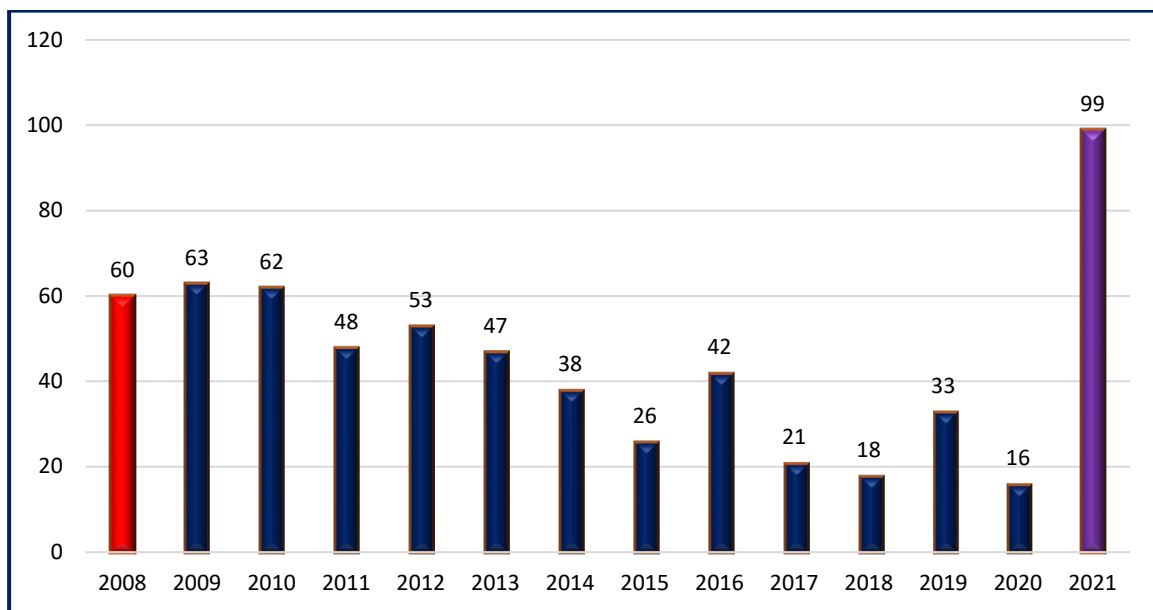
Tabela 2: Pregled podatkov o številu kršitev, poškodbah in vrsti pirotehničnega izdelka, ki je povzročila poškodbo

Skupno število kršitev	104
število kršitev mladoletnih oseb	52
skupno število telesnih poškodb	7
poškodbe po starostnih skupinah:	
a) do 13 leta	4
b) od 14 do 17 leta	1
c) 18 let in več	2
vrsta poškodbe oziroma kateri del telesa je bil poškodovan*:	
a) poškodba oči	2
b) poškodba obraza	3
c) poškodba rok	4
d) poškodba nog	1
e) drugo,	
resnost poškodbe:	
a) lahka telesna poškodba	5
b) huda telesna poškodba	2
c) drugo,	
spol poškodovanih oseb	M
vrsta pirotehničnega izdelka, ki je povzročila poškodbo, npr. baterija, raketa, fonatana, petarda	petarda, 1 x raketa

4. POŠKODOVANJE PREMOŽENJA Z UPORABO PIROTEHNIČNIH IZDELKOV

Policisti so obravnavali 99 primerov poškodovanj premoženja. V vseh primerih je šlo pri storilcu za objestnost in očitni namen poškodovanja tuje stvari, kot na primer poškodovanje košev za smeti, zabojnikov za smeti, poštnih nabiralnikov, parkirnih avtomatov, vozil, fasad, bankomatov in sanitarne kabine.

Zoper neznanе storilce je bilo podanih 38 kazenskih ovadb za poškodovanje tuje stavri, 1 kazenska ovadba je bila podana za povzročitev splošne nevarnosti.

Graf 3: Število poškodovanj premoženja v obdobju 2008 – 2021

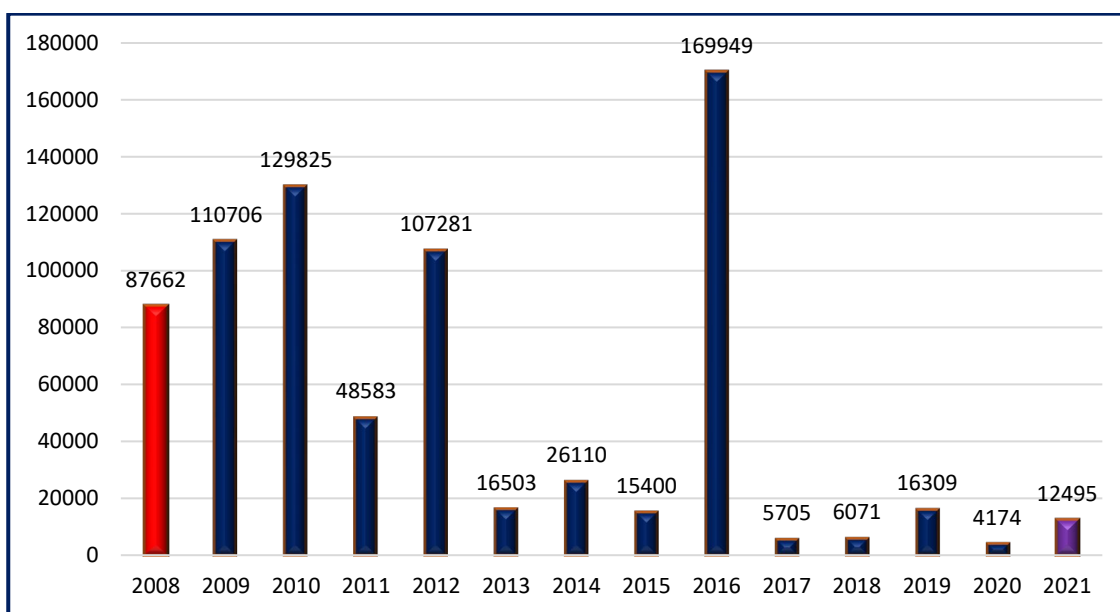
5. ŠTEVILO ZASEŽENIH PIROTEHNIČNIH IZDELKOV

Tabela 3: Pregled podatkov o zaseženih pirotehničnih izdelkih

	Meja		Notranjost		Skupaj	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
CE	0	0	817	2599	817	2599
KP	39	0	17	231	56	231
KR	0	0	6	17	6	17
LJ	0	0	1993	2849	1993	2849
MB	0	0	965	2384	965	2384
MS	0	0	1	150	1	150
NG	0	0	0	222	0	222
NM	3	2003	333	2040	336	4043
SKUPAJ	42	2003	4132	10492	4174	12495

Policisti so zasegli 12495 kosov pirotehničnih izdelkov. Od tega je bilo 2003 kosov pirotehničnih izdelkov zaseženih na meji, 10492 pa v notranjosti države.

Pri zasegih je bila najbolj uspešna PU Novo mesto s 4043 zaseženimi pirotehničnimi izdelki, sledijo PU Ljubljana s 2849 in PU Celje s 2599 kosi. Od tega je bilo največ petard znamke Pirat, Cobra (različnih moči), Veliki Bang in Dum bum.

Graf 4: Zaseženi pirotehnični izdelki v obdobju 2008 – 2021

Policija se je v obdobju od 1. 12. 2021 do 10. 1. 2022 odzvala na vse klice državljanov, povezane z nezakonito uporabo pirotehničnih izdelkov, policisti pa so v vseh primerih ugotavljali elemente prekrškov in kaznivih ravnanj.

V prednovoletnem obdobju 2021/2022 je bilo opravljenih tudi 16 skupnih nadzorov. Sodelovali smo s FURS, TIRS in IRSNZ. Sodelovanje z navedenimi deležniki se je tudi tokrat izkazalo kot zelo dobro, saj takšno sodelovanje pomeni večjo učinkovitost za vse sodelujoče državne organe.

6. ZAKLJUČEK

Pri spremljanju stanja na področju negativnih posledic uporabe pirotehničnih izdelkov lahko ugotovimo, da je letos prišlo do povečanja uporabe prepovedanih pirotehničnih izdelkov (petard). Skrb vzbujajoče je, da so bili kršitelji mladoletne osebe (predvsem otroci). Od skupno 104 kršitev so jih 50 % storile mladoletne osebe, kar je za 13,4 % več kot v letu poprej. Iz poročil izhaja, da preprodajalci prepovedanih pirotehničnih izdelkov izkoriščajo mladost otrok (naivnost, prav tako pa tudi dejstvo, da se proti njim ne smejo voditi postopki za prekrške in izrekanje sankcije), zato moramo naše aktivnosti usmeriti v odkrivanje uvoznikov prepovedanih pirotehničnih izdelkov, prav tako pa je potrebno pri osveščanju v osnovnih šolah, učence opozoriti na možnost nakupa petard preko spleta in na dejstvo, da posledice uporabe (telesne poškodbe) ne odtehtajo takšnega nakupa. O tem je potrebno opozoriti tudi njihove starše.

Kot doslej nam pri izvajanju preventivne akcije nudijo veliko podporo zdravniki, gasilci, mediji in nevladne organizacije. Prav tako pri nadzorih aktivno sodelujemo z drugimi državnimi organi kot IRSNZ, TIRS in FURS.

Naloge policije na tem področju je potrebno še vedno izvajati z vidika doslednega spoštovanja zakonodaje in s tem povezanega represivnega ukrepanja v primerih ugotovljenih kršitev, samostojnega vodenja in vključevanja v preventivne aktivnosti ter sodelovanja z drugimi organi.

Tudi za v bodoče naj velja proaktiven pristop policije, saj že s samo prisotnostjo na terenu preprečimo pok marsikaterega pirotehničnega izdelka.

Uprava uniformirane policije se tudi letos vsem policijskim upravam, navkljub aktivnostim, ki so jih vzporedno izvajale za zmanjševanje tveganja širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2, zahvaljuje za angažiran pristop k preprečevanju negativnih posledic uporabe pirotehničnih izdelkov.